

Van onze kunstredacteur
Peter Blom

Met een gelukstelegram werd Bert Schierbeek gistermiddag op de hoogte gesteld van de toekenning van de Hendrik de Vries-prijs. Dat arriveerde bij zijn tweede woning in het Noordfranse Nogemont, waar hij zich had teruggetrokken omdat schilders in zijn Amsterdamse woning huishouden. In Nogemont beschikt Schierbeek niet over telefoon, maar een bereidwillige buurvrouw was bereid hem even voor haar toestel te halen. De 68-jarige schrijver en dichter betoonde zich erg gelukkig met de door de gemeente Groningen nieuw leven ingeblazen prijs, waar een som van f10.000 aan vastzit.

Hij informeerde naar de samenstelling van de jury: Kees Fens, Rutger Kopland en Aad Nuis. Eerstgenoemde heeft Schierbeeks werk in het verleden wel eens in minder vleiende bewoordingen gerecenseerd, maar dat is hem allang weer vergeven. Hendrik de Vries zelf heeft zich eveneens hevig afgezet tegen de Vijftigers, het historische gezelschap waartoe Schierbeek heeft behoord. Ook daar heeft hij nu begrip voor: "Iedereen komt op voor zijn eigen werk." Zelf is hij een De Vries-bewonderaar: "Ik heb hem helemaal gelezen, een groot dichter." Schierbeek kent De Vries verder nauwelijks, "hij is immers van een heel andere generatie."

Spanje

In zijn bekendmaking van de prijswinnaar refereerde de Groninger burgervader

Schierbeek:

'Ieder

komt op

voor

eigen werk'

mr. A.A.M.F. Staatsen gistermiddag in de Stadsschouwburg al even aan enige overeenkomsten tussen beide — overigens zeer verschillende — dichters. Beiden hebben een grote liefde voor Spanje en een "onafhankelijke, eigenzinnige geest." Een andere overkomst is vanzelfsprekend de noordelijke herkomst. Schierbeek werd weliswaar in Glanerbrug bij Enschede geboren, waarbij zijn moeder overleed, maar groeide — tot zijn elfde — op in Beerta, bij zijn grootouders. Daar heerste een liberaal klimaat, vertelt hij, — "op m'n zesde ging ik al naar danses" — en werd de kiem gelegd voor zijn vrijheidsdrang die hem ook in de literatuur van de gebaande wegen dreef.

De jeugd in Beerta speelt in het werk van Schierbeek een belangrijke rol. Maar niet op een geïsoleerde, problematische manier. Zoals bij Maarten 't Hart bijvoorbeeld, een schrijver waartegen Schierbeek zelfs vanuit het afgelegde Nogemont nog wel even wil fulmineren. Hij legt uit dat hij zijn jeugdperiode bij hem vindt horen, "of ik nu 68 ben of 80." De bekroonde dichter in-

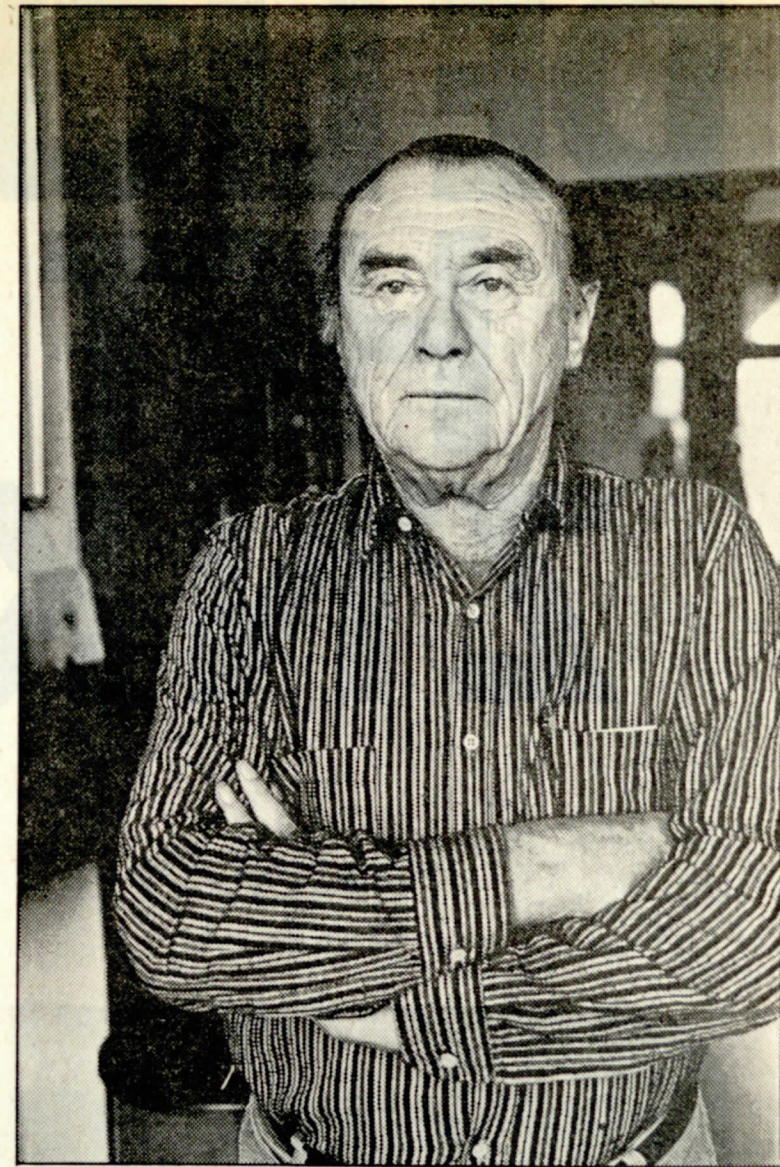
tegreert zijn prille gewaarwordingen in zijn werk, door ze te mengen met latere ervaringen. "Dat is de techniek van de collage, die voor mij onmisbaar is." In de trits reisverslagen *Weerwerk* (1977), *Betrekkingen* (1979) en *Binnenwerk* (1982) duiken herinneringen aan Beerta regelmatig op, maar ook al in het boek waarmee Schierbeek doorbrak: *Het boek Ik* uit 1951.

Bevrijdend

De eerste hoofdstukken van dat boek publiceerde Schierbeek in *Braak*, de literaire poot van de Vijftigers, die wat de beeldende kunst betreft verenigd waren binnen Cobra. In *Het literair klimaat, 1970-1985* (De Bezige Bij, 1986) noemt Cyrille Offermans *Het boek Ik* het eerste experimentele prozaboek van de Nederlandse literatuur. "Het gaat om een bonte verzameling associatieve teksten," schrijft Offermans. En verder: "Hier was eindelijk eens iemand aan het woord die zijn literaire energie niet verspilde met het vereffenen van oude rekeningen; en zo er iets een voorwaarde is voor een bevrijdend schrijven is het dat."

Het latere werk vindt Offermans kwalitatief het belangrijkste. Hij spreekt van "sobere teksten waarin de stem van de dichter op de grens van poëzie en proza, aangeslagen, maar ongebroken en met meer humor dan ooit, registreert hoe het leven rondom hem wordt weggevaagd."

Van Schierbeek, die in 1945 debuteerde met de "traditionele" roman *Terreur tegen terreur*, verscheen een dezer dagen een nieuwe dichtbundel, *De tuinen van Suzhou* (De Bezige Bij,

● BERT SCHIERBEEK

(Foto: Chris van Houts)

f22,50). En, zo meldde hij vanuit Frankrijk, gisteren is hij met een nieuw boek begonnen. "Daar werk ik rustig twee jaar aan. Ik

kreeg ideeën door mijn reis door China vorig jaar. Daar ziet het platteland eruit zoals dat van Groningen zo'n 25 jaar geleden."